

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в e-Learn

ОСВІТНЯ КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Соціологія»

Ступінь вищої освіти – Бакалавр
Спеціальність 208 «Агроінженерія»
Освітня програма 20 «Аграрні науки і продовольство»
Рік навчання 2, 3 семестр
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 3
Мова викладання українська

Калуга Володимир Федорович

kalugavl@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3813>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціологія як інтегрована сукупність верифікованих уявлень про суспільство, його структуру та елементи, а також закономірностей функціонування соціальних одиниць є невід'ємною складовою світоглядного базису людини. Поглиблене опанування соціологією, окрім іншого, передбачає набуття системи професійних знань про соціальні групи, людину як соціальну істоту, методи здійснення соціального моніторингу, замірів громадської думки та соціологічних досліджень загалом. З іншого боку, курс «Соціології» покликаний сприяти розширенню світогляду та оперативних можливостей майбутнього фахівця у сфері соціального моделювання та управління. Відповідно, засвоєння основ Соціології передбачає набуття студентом низки оперативних уявлень, умінь та навиків, корисних як у професійній діяльності, так і для оптимізації власного існування та активності.

Висвітлюваний у згаданому курсі матеріал розбитий на два модулі, кожен з яких включає по чотири теми. Кожна з представлених тем супроводжується аналізом наявних цільових та дотичних інформаційних джерел. За допомогою поточних, а також творчо-пошукового характеру питань забезпечується актуалізація, а також закріплення набутої інформаційної бази та стимулювання подальшого розширення і поглиблення наявних системних уявлень з проводу тієї чи іншої проблематики.

Компетентності навчальної дисципліни:

- інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва, що передбачає застосування певних знань та вмінь, технологічних методів та прийомів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

- загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.

ЗК 9. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

- спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 13. Здатність організувати роботу та забезпечувати адміністративне управління виробничими підрозділами, які здійснюють технічне забезпечення агропромислового виробництва відповідно до реалізації правових вимог безпеки життєдіяльності і охорони праці; аналізувати показники техногенних та природних небезпек, а також планувати і виконувати відповідні захисні заходи.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

ПРН 1. Володіти гуманітарними, природничо-науковими та професійними знаннями; формулювати ідеї, концепції з метою використання у професійній діяльності.

ПРН 25. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

СИСТЕМА ПОДАЧІ/ЗАСВОЄННЯ МАТЕРІАЛУ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Г-ни (л-ції /с-кі)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1 Феномени дослідницької цікавості в розрізі соціології				
1. Наука та пізнання, соціологія як наукова сфера	1/1	Усвідомлювати: себе та інших як інтегровані частини соціального простору Мати структуроване уявлення про: суть та покликання науки, функціональне навантаження соціального середовища в життєдіяльності людини Оперувати: навичками віднаходити системність у соціокультурних процесах, виявляти їх дійсні причини та прогнозувати наслідки	Виконання творчих завдань в elearn Оприлюднення доповідей Обговорення висвітлюваного матеріалу, участь у дискусії, доповнення Публікація тез.	Самостійна робота в elearn: від 0 до 10 балів Виступ з доповіддю: від 5-10 балів Участь у дискусії, слушне доповнення: від 2 до 7 балів Оприлюднення презентації: від 10 до 20 балів Опублікування тез: від 15 до 30 балів
2. Соціальні формування та інститути	2/2	Усвідомлювати: принципів відмінності між соціальними інститутами та формуваннями. Мати структуроване уявлення про: людину як інтегроване буття, що поєднує у собі різного роду прояви Оперувати: інформацією про ключові рушійні моменти історичного поступу людства	Виконання творчих завдань в elearn Оприлюднення доповідей Обговорення висвітлюваного матеріалу, участь у дискусії, доповнення Публікація тез.	Самостійна робота в elearn: від 0 до 10 балів Виступ з доповіддю: від 5-10 балів Участь у дискусії, слушне доповнення: від 2 до 7 балів Оприлюднення презентації: від 10 до 20 балів Опублікування тез: від 15 до 30 балів

3. Стратифікація спільноти: підстави, критерії, структурні формування та механізми консолідації	2/2	Усвідомлювати: себе, інших невід'ємною частиною спільноти як носія соціальних статусів та ролей Мати структуроване уявлення про: причини, підстави та критерії розшарування спільноти Оперувати: еталонами та принципами соціальної ідентифікації задля формування системного уявлення про представника спільноти, його потенціал, а також колективні формування.	Виконання творчих завдань в elearn Оприлюднення доповідей Обговорення висвітлюваного матеріалу, участь у дискусії, доповнення Публікація тез.	Самостійна робота в elearn: від 0 до 10 балів Виступ з доповіддю: від 5-10 балів Участь у дискусії, слушне доповнення: від 2 до 7 балів Оприлюднення презентації: від 10 до 20 балів Опублікування тез: від 15 до 30 балів
4. Соціалізація людини як перманентний процес становлення людини	2/2	Усвідомлювати: місце та роль соціальних інститутів та екзистенціальних механізмів соціалізації, а з іншого боку формування унікальності. Мати структуроване уявлення про: методи, принципи і підходи до соціалізації, у т.ч. виховного процесу. Оперувати: прикладами застосування тих чи інших методів та інструментів соціалізації, шляхів становлення індивідуальності та особистості.	Виконання творчих завдань в elearn Оприлюднення доповідей Обговорення висвітлюваного матеріалу, участь у дискусії, доповнення Публікація тез.	Самостійна робота в elearn: від 0 до 10 балів Виступ з доповіддю: від 5-10 балів Участь у дискусії, слушне доповнення: від 2 до 7 балів Оприлюднення презентації: від 10 до 20 балів Опублікування тез: від 15 до 30 балів
Модуль I			тести	Модульний контроль: від 0 до 10 балів
Модуль II Суть людської активності через призму соціології				
5. Природа людської активності, її різновиди, спонукальні механізми, мотиваційна сфера	2/2	Усвідомлювати: особливості, а також обмеженість (раціональних) методів пізнання та активності, схильність людини до тяжіння/відштовхування інших з неусвідомлених причин; себе та інших частиною соціокультурного дискурсу. Мати структуроване уявлення про: природу, поведінки, вчинку, дії, а також спонукальні механізми активності індивіда в соціальному просторі.	Виконання творчих завдань в elearn Оприлюднення доповідей Обговорення висвітлюваного матеріалу, участь у дискусії, доповнення Публікація тез.	Самостійна робота в elearn: від 0 до 10 балів Виступ з доповіддю: від 5-10 балів Участь у дискусії, слушне доповнення: від 2 до 7 балів Оприлюднення презентації: від 10 до 20 балів Опублікування тез: від 15 до 30 балів

		Оперувати: методами дослідження мотиваційної сфери та спонукальних механізмів активності індивіда.		
6. Норма і відхилення від норми (девіація), їх функціональне навантаження, способи прояву; механізми профілактики і нейтралізації девіантної поведінки	2/2	Усвідомлювати: себе та інших потенційним носієм і репрезентантом різноманітних поведінкових комбінацій та схильностей. Мати структуроване уявлення про: методи і засоби профілактики проявів девіації та контролю над власними потягами і інтенціями. Оперувати: критеріями і засобами розрізнення моделей поведінки, засобами протидії дезінтегративним стимулам.	Виконання творчих завдань в elearn Оприлюднення доповідей Обговорення висвітлюваного матеріалу, участь у дискусії, доповнення Публікація тез.	Самостійна робота в elearn: від 0 до 10 балів Виступ з доповіддю: від 5-10 балів Участь у дискусії, слухне доповнення: від 2 до 7 балів Оприлюднення презентації: від 10 до 20 балів Опублікування тез: від 15 до 30 балів
7. Конфлікти як атрибут (соціального) буття: причини, різновиди, механізми управління і розв'язання	2/2	Усвідомлювати: симбіоз безпосередньої та опосередкованої внаслідок невідворотності настання побічного ефекту відповідальності суб'єкта за дії, вчинки та рішення. Мати структуроване уявлення про: причини, пускові механізми та шляхи розгортання конфліктів. Оперувати: технологіями та інструментами протидії конфліктній активності або запобіганню конфліктів	Виконання творчих завдань в elearn Оприлюднення доповідей Обговорення висвітлюваного матеріалу, участь у дискусії, доповнення Публікація тез.	Самостійна робота в elearn: від 0 до 10 балів Виступ з доповіддю: від 5-10 балів Участь у дискусії, слухне доповнення: від 2 до 7 балів Оприлюднення презентації: від 10 до 20 балів Опублікування тез: від 15 до 30 балів
8. Соціальне управління та маніпулювання: природа, функціональне навантаження, різновиди; механізми протидії маніпулюванню	2/2	Усвідомлювати: себе та інших носіями потенціалу та репрезентантами низки схильностей. Мати структуроване уявлення про: методи та засоби управління, а з іншого боку, маніпулювання Оперувати: достатнім і необхідним уявленням про природу управління та маніпулювання задля успішного виконання управлінських функцій та/або забезпечення себе і інших від маніпулятивної активності сторонніх суб'єктів.	Виконання творчих завдань в elearn Оприлюднення доповідей Обговорення висвітлюваного матеріалу, участь у дискусії, доповнення Публікація тез.	Самостійна робота в elearn: від 0 до 10 балів Виступ з доповіддю: від 5-10 балів Участь у дискусії, слухне доповнення: від 2 до 7 балів Оприлюднення презентації: від 10 до 20 балів Опублікування тез: від 15 до 30 балів

Модуль II		тести	Модульний контроль: від 0 до 10 балів
Всього за 1 семестр			70
Екзамен			30
Всього за курс			100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо вчасності виконання завдань та перекладання поточних і підсумкового заміру набутих оперативних уявлень:	<p>Виконання творчих завдань, розміщених в на платформі elearn, передбачає виклад власних міркувань на обране з поданого переліку питання у вигляді класичного тексту обсягом не більше 2 друкованих сторінок, однак достатнім для висвітлення думки. Якщо студент формує відповідь на обране питання у вигляді презентації, він додатково отримує від 0 до 10 балів за якість оформлення та форму подачі схем і структур.</p> <p>Порушення термінів виконання творчих завдань без поважних причин залежно від часу запізнення з розміщенням відповіді призводить до зниження балу на 1-5 балів. З початком сесії виконання і розміщення творчих завдань припиняється.</p> <p>Допуск до перекладання модулів встановлюється за підтвердження поважних причин, що не дозволити скласти модуль вчасно</p>
Політика щодо академічної доброчесності:	<p>Виконання творчих завдань має розкривати особисте бачення студентом проблеми, яку він береться розкрити.</p> <p>Доповіді під час семінарського заняття мають носити пізнавальний характер, проголошуватися з опорою на конспект або презентацію чи без опори.</p> <p>Сформовані студентом тези мають бути результатом індивідуального розкриття обраного для висвітлення питання, з належним чином оформленим списком цитованих джерел.</p>
Політика щодо взаємодії під час занять у форматі F2F:	<p>Присутніми на занятті у форматі F2F має підтримуватися робоча атмосфера та витримуватися етичні норми взаємодії, при цьому є допустимим за потреби залишення аудиторії, вживання безалкогольних напоїв. Під час лекційного заняття присутні мають можливість уточнювати поточну інформацію, а у кінці заняття висловлювати зауваження та побажання щодо змістовності висвітлюваного матеріалу, організації процесу подачі матеріалу тощо, а також власні міркування з приводу теми спілкування. Під час семінарського заняття донесення інформації з того чи іншого питання передбачає подальше її обговорення та дискусію, що передбачає повагу до думки іншого</p>
Політика щодо відвідування:	<p>Відвідування занять є обов'язковим, якщо не передбачено навчання за індивідуальним графіком. В іншому випадку за виправданих обставинами причин (наприклад, хвороба) навчання може відбуватися за індивідуальною системою, зокрема в он-лайн формі. Навчання за індивідуальним графіком передбачає погодженням із деканом факультету.</p>

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Шкала градації рейтингових балів	Національна шкала оцінювання результатів складання екзаменів та заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	

60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Амджадін Л. (2007). Трансформаційні зміни інституту сім'ї та шлюбних відносин в українському суспільстві: гендерний аналіз / Л. Амджадін // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – № 3. – С. 60-74.
2. Артюшина Катерина. (2021). Фейкова підміна особистості: пошук вигоди чи спосіб психологічного захисту / Вісник Національного авіаційного університету. – № 19 – с. 24-29.
3. Байдалакіна А. (2007). Теоретичні проблеми визначення поняття «сім'я» в умовах розвитку суспільних наук / А. Байдалакіна // Підприємництво, господарство і право. – № 3. – С. 52-54.
4. Бовка А. (2004). Довіра до соціальних інститутів / А. Бовка // Соц. психологія. – № 2. – С. 90-99.
5. Бурега В.В. (2001). Суспільство в період транзиції: управлінський контекст / В.В. Бурега. – Донецьк : ДонДАУ. – 170 с.
6. Іщенко О.М. (2021). Ольфакторна інформаційність в комунікативному полі // Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету: [збірник]. – 2021. – Випуск. 34. – С.156-162.
7. Калуга В.Ф. (2020). Міжнародна інформація у професійній діяльності : навчальний посібник / В.Ф. Калуга – Київ : НУБіП України. – 188 с.
8. Калуга Володимир. (2019). Функціональне навантаження культури та мистецтва у бутті людини з огляду на екзистенціальний прагматизм / Філософія освіти. Philosophy of Education. – Том 24, № 1. – 142-153 с.
9. Калуга В.Ф. (2018). Основи світової політики: навчальний посібник / В.Ф. Калуга. – К. : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України. – 132 с.
10. Калуга В.Ф. (2018). «Конструкція» людини з точки зору функціонального підходу до розрізнення її колективного та індивідуального начал / Філософія публічного управління. Науково-практичний журнал. – № 2, 2018. – с.13-19.
11. Калуга В.Ф. (2017). Світова політика: від сукупності чинників до цілісного феномену / В.Ф. Калуга // Вісник аграрної історії. – К. : ТОВ Тім-Сервіс. – Випуск 21-22. – 243-248 с.
12. Калуга В.Ф. (2014). Суспільство як джерело девіантної поведінки та стимулятор агресії / В.Ф. Калуга // Наук. записки Національного університету «Острозька академія». Серія: Філософія / ред. колегія : І.Д.Пасічник, М.О. Зайцев та ін. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія». – Вип. 16. – С. 41-46.
13. Ківенко Н.В. (2002). Девіантна поведінка: сучасна парадигма / Н.В. Ківенко. – Ірпінь : Акад. ДПС України. – 267 с.
14. Кузьменко Т.М. (2019). Соціологія / Т.М. Кузьменко // К. : Центр навчальної літератури. – 352 с.
15. Макеев С. (2003). Соціальні інститути: класичні тлумачення й сучасні підходи до вивчення / С. Макеев // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – № 4. – С. 5-20.
16. Многоликая глобализация (2004). / Под ред. П. Бергера, С. Хантингтона: Пер. с англ. – М.: Аспект Прес. – 379 с.
17. Оссовський В.Л. (2000). Громадська думка про соціополітичний устрій України / В.Л. Оссовський // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – № 4. – с. 56-68.
18. Підходи до класового аналізу. (2019) / За ред. Е. О. Райта; переклад з англ. О. Симончук. Київ : Інститут соціології НАН України. – 287 с.
19. Радимен Вільям. (2013). Плуг, мор і нафта: як людство здобуло контроль над кліматом / Вільям Радимен ; пер. з англ. Тараса Цимбала. – Київ : Ніка-Центр. – 271 с.
20. Савченко Л.А. (2001). Соціальне управління -особливий вид управління / Л.А. Савченко // Держава і право. Юрид. і політ. науки. – К. – Вип. 13. – С. 160-165.

21. Семигіна Т. (2004). Традиційні моделі соціальної політики в умовах глобалізації / Т. Семигіна // Людина і політика. – № 1. – С. 134-143.
22. Соціологія : підручник (2010) / М.П. Требін, В.Д. Воднік, ГП. Клімова та ін.; за ред. М.П. Требіна. – Х. : Право. – 224 с.
23. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір. (2017) / За наук. ред. М.О. Шульги. – Київ: Інститут соціології НАН України. – 198 с.
24. Теоретики світової соціології: життя та творчий спадок. (2015) / (Путівник портретною галереєю Інституту соціології НАН України); за ред. акад. НАН України, проф., д.е.н. В. Ворони. – Київ: Інститут соціології НАН України. – 301 с.
25. Тур М.Г. (2006). Некласичні моделі легітимації соціальних інститутів / М.Г. Тур. – К. : ПАРАПАН. – 394 с.
26. Чижова О.М. (2001). Сучасні соціологічні теорії конфліктів та шляхи досягнення консенсусу / О.М. Чижова // Держава і пра-во. Юрид. і політ. науки. – Вип. 13. – С. 498-504.
27. Шульга М.О. (2003). Метаморфози українського суспільства – К.: ІС НАНУ. – 261 с.
28. Юрченко Ю. (2005). Соціальний захист населення як об'єкт соціального управління / Ю. Юрченко // 36. наук. пр. НАДУ при Президентові України. – № 1. – С. 470-478.
29. Ishchenko O. (2023). Crisis of ideology in political discourse. Grail of science. International scientific journal, Austria, Ukraine. – 2023 – Vol. 25 MARCH P. 281–285.
30. Kaluha Volodymyr; Olena Ishchenko, Oleh Koliada; Viktoriia Puhach; Yuliia Sierova; Nataliia Yukhymenko; Lesia Levchenko. (2022). Philosophical analysis of the concept human situation – Wisdom, Yerevan. – 2022 – Vol 24 (No4) DECEMBER. P. 64 – 72 Puhach V.G., Ishchenko O.M. Information terrorism: interpretive and attributive analytics of the phenomenon // PNAP. Scientific Journal of Polonia University Peridyk Naukowy Akademii Polonijnej. – 2020 – Vol. 39 (No2) P. 284 – 292.
31. Sajtarly I., Ishchenko O. (2024). An Overview of The Civilizational Paradigm from The Angle of Structuralist Ideas // Актуальні проблеми філософії та соціології. 2024. Випуск №46. С. 85-90.
32. Sajtarly I., Ishchenko O. (2021). Narrative of ‘Civilization’ within Frameworks of Contemporary Philosophy of Culture. – “BEYTULHIKME. An International Journal of Philosophy”, Ankara. – 2021 – Vol 11 (No2) JUN. P. 735 – 751.